

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Voortgangsrapportage implementatie Omgevingswet Q2 2023

Geachte Statenleden,

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking en omvat een grote wijziging van het omgevingsrecht en de introductie van een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Met inwerkingtreding worden tegelijk 26 huidige wetten en bijbehorende regelingen over de fysieke leefomgeving ingetrokken. Het zijn omvangrijke wijzigingen met een grote impact op de huidige werkwijze van alle betrokken overheden, zo krijgen bijvoorbeeld de gemeenten van rechtswege elk een omgevingsplan, waar onder andere alle bestemmingsplannen van die gemeenten in opgenomen zijn. Dit en vele andere wijzigingen die ingegeven zijn met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden vanaf 1 januari 2024 van kracht. Interbestuurlijk wordt er op basis van een bestuursakkoord (1-7-2015) samengewerkt aan de implementatie voor de wet in werking treedt. Ook na inwerkingtreding zullen er juridische en inhoudelijke vragen optreden over de nieuwe wet.

Op basis van motie 906¹, die op 18 december 2019 door de Staten werd aangenomen, is in 2020 een eerste Invoeringsplan Omgevingswet 'Klaar voor de start' vastgesteld. Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aantal keer is uitgesteld werd in 2021 een geactualiseerde versie van dit Invoeringsplan vastgesteld. Op basis hiervan is per kwartaal een voortgangsrapportage gemaakt, waarin u de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij de provincie kunt volgen. Hierbij leggen wij u de voortgangsrapportage van het 2^e kwartaal van 2023 voor (Q2 2023).

Toelichting stand van zaken en Voortgangsrapportage Q2 2023

De voorbereidingen van de provincie liggen inhoudelijk op koers, zo blijkt uit de bijgevoegde voortgangsrapportage Q2 2023. Maar, ook al ligt de provincie op koers met de voorbereidingen, de Omgevingswet betekent een stelselherziening en in die zin is er een onderlinge afhankelijkheid tussen overheden en uitvoeringsdiensten. Om met de Omgevingswet te kunnen werken, moeten de verschillende overheden en uitvoeringsdiensten de daarvoor benodigde werkprocessen op orde hebben. Hiervoor gelden enkele minimale eisen voor inwerkingtreding. Niet alle gemeenten zijn er klaar voor. In regionale samenwerkingsverbanden hebben we veel kennis en ervaring gedeeld met de regionale partners. Gemeenten hebben na inwerkingtreding nog overgangsrecht voor het

---

¹<https://pzh.notubiz.nl/document/11952238/1/motie+906+Witte+%28ChristenUnie+en+SGP+%29+Invoeringsplan+omgevingswet>

omgevingsplan tot 1 januari 2032. Provincies hebben geen overgangsrecht en dienen de omgevingsverordening en omgevingsvisie per 1-1-2024 te publiceren.

Gevolgen voor de praktijk

Wanneer de omgevingsverordening nog niet goed werkt in het landelijk digitaal stelsel, ontbreekt een voldoende juridische basis. We lopen dan juridische risico's, omdat de omgevingsverordening alleen geldt als die is gepubliceerd. Als na inwerkingtreding van de Omgevingswet de omgevingsverordening moet worden gewijzigd, bijvoorbeeld voor grondwaterbescherming, dan moeten deze wijzigingen in het digitaal stelsel worden doorgevoerd. Deze en andere mutaties lukken nu nog niet goed in het DSO. Risico is dat er dan onomkeerbare schade ontstaan aan onze leefomgeving, omdat wij onze beschermingstaken onvoldoende kunnen uitvoeren en onze instructieregels dan niet zichtbaar zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bescherming van natuur, gezondheid en (wereld)erfgoed. In de verordening staan regels opgenomen die gelden in bepaalde gebieden, zodat wij onze beschermingstaken uit kunnen voeren. Ook kunnen gebiedsontwikkelingen worden vertraagd, bijvoorbeeld nieuw beleid voor wonen en werken. Hiervoor moeten de omgevingsvisie en –verordening ook worden gewijzigd in het digitale stelsel. Door de complexiteit van het stelsel is er bij dergelijke mutaties een te grote kans op fouten met juridische consequenties.

De werking van het landelijk digitaal stelsel omgevingswet (DSO-LV) is nog niet voldoende, zoals ook gemeld in voorgaande voortgangsrapportages. Voor een aantal ontwikkelingen zitten we op het kritieke pad en zijn er enkele beheersmaatregelen getroffen. Bij de volgende en laatste voortgangsrapportage (Q3 2023) informeren wij u over de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen na 1-1-2024, voor zover we die kunnen voorzien.

De doelen van het DSO zijn:

- Alle beleid en regelgeving vindbaar op één Omgevingsloket;
- Alle aanvraag- en meldingsformulieren beschikbaar en in te dienen;
- De aanvraag/melding belandt op het juiste bureau.

Inmiddels kunnen we aansluiten op het landelijke stelsel met onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening, maar de digitale werking hiervan en de samenwerkingsomgeving die hieraan gekoppeld is vertoont nog steeds gebreken. De issues die naar voren komen worden periodiek gemeld en gebruikt om het systeem te optimaliseren.

Verwacht wordt dat per 1-1-2024 nog niet alles goed zal werken. Voor de zekerheid zijn er daarom tijdelijk alternatieve maatregelen (TAM's) geregeld voor de kerninstrumenten van de Omgevingswet en wordt hiervoor voorlopig (toegestaan is 1 jaar) teruggevallen op huidige digitale systemen, zoals het informatiemodel ruimtelijke ordening (IMRO).

Op landelijk niveau, provinciaal en regionaal vinden regelmatig indringende ketentesten (IKT) plaats om te toetsen of het stelsel werkt. Op 5 oktober a.s. organiseren we de 2^e provinciale ketendag waarin we met de samenwerkingspartners uit de vijf regio's en het Rijk samen oefenen met en leren van een casus rond de toepasbare regels.

Wij hopen u met deze informatie voldoende te hebben geïnformeerd en blijven u op de hoogte houden van de voortgang van de voorbereidingen op de Omgevingswet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

- Voortgangsrapportage implementatie Omgevingswet Q2 2023